

Toneelspel met als inzet: de toekomst

Met het oog op de komende verkiezingen hernam een groep jongeren *Kings of war jr.*, een project van Toneelgroep Amsterdam over leiders en macht. Het Parool deed mee.

Sander Janssens
AMSTERDAM

In *Kings of war jr.*, een jongerenproductie naar aanleiding van een voorstelling van Toneelgroep Amsterdam, onderzochten 24 jongeren vorig seizoen de kwaliteiten van goed leiderschap: waar begint en eindigt de eigen verantwoordelijkheid? Met het oog op de komende Tweede Kamerverkiezingen werd besloten deze voorstelling te hernemen.

Afgelopen dinsdag bestond het deelnemende publiek uit middelbare scholieren, docenten en politici. “Het gaat over verantwoordelijkheid nemen, voor jezelf en voor anderen, en de balans daartussen,” zegt Rosa Fontein, die de voorstelling met Karlijn Benthem regisseerde. “We hebben dat vorig jaar uitgebreid met de groep onderzocht. Wanneer hebben zij daarmee te maken, wanneer komt dat in hun leven aan bod? En de spelers zijn daarin zowel de onderzoekers als degenen die onderzocht worden.”

Dat resulteerde in een bijzonder project, waarin de drie koningsdrama's waarop Ivo Van Hove zijn *Kings of war* inspireerde – Shakespeares *Hendrik V*, *Hendrik VI* en *Richard III* – op een eigen wijze worden vertaald naar de leefwereld van deze jongeren.

Kings of war jr. is een spel op de speelvloer van de Stadsschouwburg. Op het spel staat: de toekomst. Het publiek wordt opgedeeld in zes teams en kiest, schijnbaar democratisch, een spelleider. Wij krijgen als deelnemers vragen over de eigenschappen van een goede leider, en elk team moet binnen twee minuten tot een unaniem antwoord komen om punten te verdienen.

Grimmige wending

Het vrolijk competitieve karakter neemt een grimmige wending als de eerste spelleider wordt afgezet, een tweede onbekwaam wordt geacht en ten slotte spelleider David het heft in handen neemt. Hij stelt een gevangenis in en zet de zojuist plaatsgenomen jury per direct af. Iedereen die kritisch op hem is, zijn daden betwist of hem mogelijkwijs in de weg zou lopen, wordt buitenspel gezet. Iemand in de

zaal merkt op dat de parallellen met de huidige Amerikaanse president niet van de lucht zijn.

Waar we eerst discussiëren over de kwaliteiten van een leider, fluisteren we nu schichtig over wat je als volk kunt doen als je in opstand wilt komen. Dan gebeurt er iets bijzonders in de schouwburg. Alsof het is afgesproken, staat bijna het voltallige publiek op en gaat uit protest vrijwillig naar de gevangenis. Als dit de spelregels zijn, spelen zij niet meer mee. De overgebleven toeschouwers, uit alle teams, verenigen zich tot één groep en keren zich tegen deze Richard III-achtige spelleider David.

Fontein: “Het is de bedoeling dat het publiek zich afvraagt waar hun verantwoordelijkheid begint en eindigt, zowel in het spel als in de buitenwereld. De verkiezingen komen eraan, het is

‘Het publiek ging hand in hand om me heen staan en maakte mij op die manier machteloos’

belangrijk je af te vragen welke invloed je hebt.”

David Roos (16) vertelt naderhand dat hij van dit project heeft geleerd dat je rol als individu groter is dan je denkt. “Je denkt vaak: ik doe er niet toe, maar uit deze voorstelling blijkt dat elk individu iets kan betekenen.” Shaniqua Schoop (19) vult aan: “Dat is vooral nu de verkiezingen eraan komen belangrijk. Veel mensen denken: ik heb geen zin om te stemmen, want die ene partij wint toch wel, dus wat maakt mijn stem uit? Maar elke stem maakt verschil.”

Kuddegedrag

Behalve de jaarlijkse juniorvoorstelling – dit seizoen staat *Sons & daughters jr.* op het programma; geïnspireerd op *Husbands and wives* van Woody Allen – verzorgt de educatieafdeling van het gezelschap workshops bij de reguliere voorstellingen en biedt het amateurs de mogelijkheid onder begeleiding in het decor van een TA-

voorstelling hun voorstelling te spelen. “We willen drempels slechten en verbindingen maken,” zegt hoofd educatie Wilma Smilde. “Ze zeggen weleens: het theaterpubliek vergrijs. Wij zien nu juist hoe we jongeren kunnen bereiken en hoe de liefde wederzijds kan zijn.”

Kings of war jr. gaat niet alleen over goed leiderschap, het schetst in de metafoor van een spel en een toneelstuk een helder inzicht over groepsdynamische processen, kudgedrag versus individualisme en polarisatie ten op-

zichte van verbinding. Het knappe is dat achter dit participatietheater subtiel een heldere dramaturgie schuilgaat. Het verloop van de voorstelling is elke keer anders. David: “Een van de indrukwekkendste momenten was toen het hele publiek hand in hand om me heen ging staan en mij op die manier machteloos maakte. Toen bleek pas echt wat samenwerking kan doen.”

Sons & daughters jr., 9/4, première, Stadsschouwburg. Reprise van *Kings of war jr.* in november.

DONDERDAG 2 MAART 2017 HET PAROOL

HET PAROOL DONDERDAG 2 MAART 2017

→ Enkele van de 24 spelers in de juniorvoorstelling *Kings of war jr.* FOTO KEVIN KWEE